

Frit valg – Serviceloven § 112

Af Cand. jur. Anita Klindt
www.klindtconsult.dk

Retten til at vælge leverandør af hjælpemidler

Den 1. oktober 2010 blev Serviceloven ændret. Der blev indført en generel ret for borgeren til at vælge leverandør af det hjælpemiddel, der er bevilget.

FØR 1. oktober 2010 var hovedreglen, at et hjælpemiddel blev udlånt til borgeren af kommunen. Borgeren havde ikke indflydelse på, hvilket hjælpemiddel pågældende fik mulighed for at låne, og borgeren kunne ikke vælge at låne hjælpemidlet et andet sted fra. Den eneste undtagelse til denne hovedregel var hjælpemidler, der i loven blev defineret som 'særligt personlige hjælpemidler', fx stomiprodukter, proteser og ortopædiske sko. En borger, der fik bevilget et af disse 'særligt personlige hjælpemidler', havde ret til selv at vælge leverandør. Hvis borgeren valgte at benytte en anden leverandør, end den kommunen havde indkøbsaftale med, eller den kommunen ville købe produktet hos, skulle borgeren selv betale en eventuel difference i prisen.

EFTER 1. oktober 2010 er der indført en generel ret for borgeren til at vælge leverandør. Det betyder i praksis, at uanset hvilket hjælpemiddel der bevilges, så har borgeren ret til at vælge at få hjælpemidlet leveret fra en anden leverandør, end den leverandør kommunen ville benytte.

Retten til frit at vælge leverandør bortfalder imidlertid, hvis borgeren ønsker at benytte sig af en anden le-

verandør end kommunens til at anskaffe et hjælpemiddel, der er identisk med det, kommunen kan stille til rådighed via den kommunale leverandør. Det gælder ikke produkter, der før 1. oktober 2010 var 'særligt personlige hjælpemidler'. Retten til frit at vælge leverandør bortfalder også, hvis hjælpemidlet betragtes som basisinventar, eller når hjælpemidlet bevilges som følge behovet for at indrette en arbejdsplads (APV-hjælpemiddel).

Alle inkontinensprodukter er – som hovedregel – nu omfattet af retten til at vælge leverandør. Det gælder også i de situationer, hvor der bevilges bleer, medmindre borgeren bor i botilbud, hvor bleer betragtes som basisinventar.

Socialministeriets skrivelse af 27. januar 2011

I en skrivelse fra Departementet (Socialministeriet) dateret 27. januar 2011 præciseres, at det med de nye regler ikke har været intentionen at indsnævre retten til frit leverandørvalg i forhold til den kategori af produkter der omtales "særlige personlige hjælpemidler" (særskilt beskrevet i dagældende bekendtgørelse).

Det betyder i praksis, at produkter, der tidligere var omfattet af retten til frit valg, også med de nugældende regler er omfattet af retten til at benytte frit leverandørvalg, uanset om kommunen kan stille et identisk produkt til rådighed.

I praksis kræver det, at såvel kommuner som borgere er opmærksomme på den sondring af hjælpemidler, der før 1. oktober 2010 var gældende, således at borgeren, der får bevilget et produkt, der tidligere var et "særligt personligt hjælpemiddel", har ret til at benytte frit leverandørvalg, selvom produktet, borgeren ønsker leveret fra en anden end kommunens leverandør, er identisk med det produkt, som kommunen kan levere.

Eksempel:

Der vil være ret til frit at vælge leverandør af stomiprodukter, selvom produktet, som den anden leverandør kan levere, er identisk med det produkt, kommunen kan levere.

Ifølge loven vil der derimod ikke være ret til frit leverandørvalg i en situation, hvor der er bevilget bleer, og bleerne, som den anden leverandør kan levere, er identiske med de bleer, som kommunen kan levere. Bleer er ifølge Ankestyrelsen ikke defineret som "særligt personlige hjælpemidler".

Frit leverandørvalg i praksis

Retten til at vælge leverandør opstår, ifølge loven, på bevillingstidspunktet.

Hvis borgeren vælger at benytte det produkt, som kommunen kan levere, er der ikke efterfølgende ret til frit at vælge en anden leverandør.

I forhold til inkontinensprodukter er det vigtigt, at borgeren direkte bliver oplyst om, hvor lang en periode bevillingen dækker over, så borgeren dermed også ved, hvornår der evt. kan skiftes leverandør.

Når en borger har fået en bevilling på et hjælpemiddel, har borgeren ret til at vælge at få hjælpemidlet leveret fra en anden leverandør. Dette betyder i praksis, at borgeren også har ret til at vælge et dyrere produkt end det, der er blevet bevilget.

Selvvalgt leverandør

Ved at benytte en anden leverandør, end den kommunen tilbyder - herunder også at vælge et dyrere produkt - er borgeren forpligtet på følgende områder:

- Borgeren skal selv indgå aftale med den anden leverandør.
- Borgeren bærer således selv ansvaret for at indgå de nødvendige aftaler om levering, betaling, produktets pris mv. med denne (valgte) leverandør.
- Borgeren skal selv oplyse den anden leverandør om betingelserne for købet.
- Borgeren har selv ansvar for, at leverandøren er informeret om, at regningen for betalingen af hjælpemidlet fordeles mellem to parter - nemlig borgeren selv og kommunen. Kommunen betaler et beløb svarende til den udgift, som kommunen

skulle afholde, hvis kommunens egen leverandør havde leveret hjælpemidlet. Borgeren betaler selv en eventuel difference.

- Den anden leverandør forpligtes til at fremsende to regninger - en til borgeren og en til kommunen. Der skal på regningen til kommunen angives information om, hvor stort det samlede beløb for produktet/produkterne er.
- Borgeren skal selv sikre sig, at det produkt, der vælges, er kvalitetsmæssigt i orden.
- Borgeren skal selv sikre sig, at produktet, der købes hos anden leverandør, som minimum opfylder de kravspecifikationer, kommunen har angivet i bevillingen.

LIDT OM ANITA KLINDT

- Uddannet cand. Jur. fra Århus Universitet.
- Har siden 1991 beskæftiget sig med alle former for social lovgivning.
- Har arbejdet i såvel ind- som udland med retshjælp.
- Har været ansat i kommunal forvaltning (socialforvaltning og stabsfunktion)
- Har siden 1998 undervist på Forvaltningshøjskolen, De sociale Højskoler samt en lang række større kursusudbydere og regioner, daværende Amter, kommuner og private aktører.
- læs mere på www.klindtconsult.dk

Spørgsmål vedr. Servicelovens § 116:

Generelle spørgsmål vedr. boligindretning/boligsift skal sendes Anita Klindt via www.bolig.hmi.dk > Spørg juristen

Spørgsmål vedr. Servicelovens § 112 og § 113 - kommunikation:

Generelle spørgsmål vedr. kommunikationshjælpemidler skal sendes Anita Klindt via: www.kommunikation.hmi.dk > spørg juristen